

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Raporu 4 AĞUSTOS 2015

İçindekiler

Giriş – Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çıralı

Tüketici Sepeti Fiyat Araştırması Çalışması – Prologue
Consulting Direktörü Mine Yücel

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Tabloları

Tespitler ve Hükümete Öneriler

Giriş

Kıbrıs sorunun çözümüne yönelik iki toplumlu, iki bölge, siyasi eşitliğe dayanan bir federasyonun kurulması konusunda ciddi gelişmelerin yaşandığı bu günlerde Kuzey Kıbrıs - Güney Kıbrıs arasındaki farklılıkların gözden geçirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Güncel hayatlarımızı yakından ilgilendiren ve her dönemde gündemde olan Kuzey Kıbrıs ve Güney Kıbrıs'taki fiyat araştırmalarının, gerçeklere dayalı bilimsel bir şekilde araştırılması gerekmektedir.

Bu kapsamda birleşme sürecinde yaşanabilecek sıkıntılara ışık tutmak, kamuoyunu bilgilendirmek ve topluma doğruları anlatmak konusunda, ülkemizde tarafsızlığı, bilimselliği ve düzgün araştırmalarıyla iyi bilinen bir danışmanlık şirketine, DPÖ Tüketici sepeti dikkate alınarak oluşturulan ürün gruplarının Kuzey-Güney Kıbrıs arasındaki fiyat farklılıklarının araştırılması konusunda bir çalışma yapması için görev verilmiştir.

Euro kurunun 3,02 olduğu, Mayıs 2015 ayı içerisinde yapılan bu araştırmada, perakende tüketim ürünleri (süpermarkette bulunan ürünler) dikkate alınmış ve çok çarpıcı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre;

“Kuzeydeki yerli üretim, ithal muadillerinin fiyatlarını kontrol altına almakta, adeta bir emniyet kemeri gibi tüketicuyu koruma görevi üstlenmektedir.”

- Ürünlerin %70.42'sinde kuzey, güneyden daha ucuzdur. Yani 100 adet ürünün yaklaşık 71 tanesi Kuzey'de DAHA UCUZDUR.
- Ürün gruplarının ortalamasının alındığı ve aynı ithal marka ürünlerin bulunabildiği ürünlerde kuzey, güneyden yaklaşık %15 daha ucuzdur. Yani aynı ürünleri kuzeyde almak için yaklaşık 1437 TL ödenirken, güneyde 1657 TL ödenmektedir.
- Ürün gruplarının ortalamasının alındığı ve aynı ithal marka ürünlerin bulunabildiği liste dikkate alındığında, kuzeyde üretimi olan ürünlerde, ithal muadillerini dikkate aldığımızda, kuzeyin güneyden parasal bazda %28 oranında daha ucuz olduğu görülmektedir. Buna karşılık KKTC'de üretimi olmayan ürünler listesinde kuzey güneyden sadece %5,6 oranında daha ucuzdur. Bir başka ifadeyle YERLİ ÜRETİMİ OLAN ÜRÜNLERDE aynı ithal ürün Güney'de 100 TL'ye satılırken Kuzey'de 72 TL'ye satılmakta ANCAK

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Raporu

YERLİ ÜRETİMİ OLMAYAN ÜRÜNLERDE aynı ithal ürün Güney'de 100 TL'ye satılırken Kuzey'de 94 TL'ye satılmaktadır.

Bu verilerin ışığında şunun altını önemle çizmek isteriz ki, kuzeydeki yerli üretim, ithal muadillerinin fiyatlarını kontrol altına almakta, adeta bir emniyet kemeri gibi tüketiciyi koruma görevi üstlenmektedir. BU DA ÜLKEMİZDE YERLİ ÜRETİMİ GELİŞTİRMEK, KORUMAK ve TEŞVİK ETMEK gerekliliğini ORTAYA KOYMAKTADIR.

- Yerli üretimi olmayan ve güneyde daha ucuz olan ürünlerle ilgili örnek verecek olursak:
 - 100 gr aynı marka ithal hazır kahve (nescafe) güneyde 12,96 TL, kuzeyde 32,25 TL, güney %140 daha ucuz
 - 75 ml aynı marka ithal diş macunu güneyde 9,66TL, kuzeyde 15,05 TL, güney %55,8 daha ucuz
 - 375 gr aynı marka mısır gevreği güneyde 7,39TL, kuzeyde 9,99 TL, güney %35,2 daha ucuz
- Yerli üretimi olan ve üzerinde Fiyat İstikrar Fonu da olan ürünlerle ilgili örnek verecek olursak:
 - 1000 ml dondurmanın grup ortalaması kuzeyde 4,48 TL güneyde 8,14, kuzey %81,7 daha ucuz
 - 2'li kâğıt havlunun grup ortalaması kuzeyde 3,64TL, güneyde 9,94 TL, kuzey %173 daha ucuz
 - Aynı marka 1lt ithal yüzey temizleyici kuzeyde 4,39 TL, güneyde 7,57 TL, kuzey %72,4 daha ucuz
 - 1KG pilavlık bulgurun grup ortalaması kuzeyde 4,45 TL, güneyde 9,15 TL, kuzey %105,4 daha ucuz.
 - Süt Ürünlerinin(beyaz peynir, UHT süt, kaşar, edam, gouda, hellim) ortalaması kuzeyde 10,86 TL, güneyde 16,75 TL, kuzey süt ürünlerinde %54.2 daha ucuz.

Bu sonuçlara göre yerli üretimi koruyan Fiyat İstikrar Fonu'nun pahalılık yaratarak, alışverişi güneye kaydıracağı iddiası geçen seneki çalışmada da olduğu gibi bu seneki çalışmada da bilimsel olarak çürütülmüştür". Aksine yerli üretimin korunmasının ve büyüyen sanayi üretiminin piyasayı ucuzlattığı bilimsel olarak gösterilmiştir. Bu kapsamda tüm büyüyen ekonomilerdeki gibi sanayi üretiminin ülkemizde de geliştirilmesi devlet politikası haline getirilmelidir. Bilinmelidir ki gelişen üretim, beraberinde ucuzluk ve kanayan yaramız olan işsizliğe de çözüm getirecektir.

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Raporu

Kalıcı Çözüme Hazırlık İçin Güçlü Bir Sanayi Sektörü Gerekmemektedir!

Çözüm müzakerelerinde ekonomi başlıklarının detaylı olarak görüşülmeye başladığı bu ortamda tüketici ürünlerine yönelik perakende ticaret sektöründe gerçekleştirilen Kuzey-Güney Fiyat Araştırması bize önemli bulgular sağlamaktadır. Şöyle ki;

- Kuzeyde fiyatların daha uygun olması olası bir çözümde kuzeyin daha fazla tercih edilmesine sebebiyet vermesi fırsatını sağlamaktadır. Ancak bu konuda gerekli altyapı hazırlıklarının yanı sıra İngilizce veya Rumca ambalaj çalışmalarının yapılması gerekecektir.
- Kuzeyin her zaman daha fazla ucuz olması, yerli üretimin devam ettirilmesine ve geliştirilmesine bağlı olacaktır.
- Yerli üretimi olmayan bazı ürün gruplarında kuzeyin güneye oranla rekabet edebilirliğinin düşük olduğu görülmektedir. Bu kapsamda bu ürünleri ithal eden işletmelerin kar marjlarını gözden geçirmeleri veya mümkünse bu ürünleri başka tedarikçilerden ithal etmeleri gerekecektir.
- Uygulanan yanlış devlet politikaları sonucunda birçok sanayi alt sektöründe üretimin durması tüketiciye pahalılık olarak yansıdığı düşünülmektedir. Bu yanlışlıkların ivedilikle ortadan kaldırılması hedeflenmeli ve sektörel çalışmalar yapılarak ülke sanayisi güçlendirilmek üzere politikalar geliştirilmelidir.

Yerli üretimi korumak amacıyla uygulanan Fiyat İstikrar Fonu kapsamındaki gerekse kota uygulamasındaki hemen hemen tüm ürünler kuzeyde, güneyden çok daha ucuzdur. Bu kapsamda tüketicinin daha uygun fiyatta ürün alabilmesini sağlayan ve yerli üretimi korumak maksadıyla Fiyat İstikrar Fonu oranlarında düzenlemelerin yapılması ve gerçek anlamda yerli üretimi koruyacak şekilde geliştirilmesi gerekmektedir.

Ali ÇIRALI

Yönetim Kurulu Başkanı

Tüketici Sepeti Fiyat Araştırması Çalışması

Bu çalışma Mayıs 2015 içerisinde Yeşil Hattın kuzeyinde ve güneyinde tüketici fiyatları üzerine yapılmış bir Pazar Araştırmasıdır.

Kıbrıs Türk Sanayi Odası'nın isteği üzerine 'yerli üretim olan alanlarda Kıbrıs'ın Kuzeyindeki ithal ürünler ile (varsa) Güneyinde aynı marka ürünlerin fiyatlarının kıyaslanması, bunun mümkün olmadığı durumlarda ise Kıbrıs'ın Kuzeyinde ve Güneyindeki fiyatların ortalaması alınarak yerli üretimin bu fiyatlar üzerindeki olası etkisini incelemek amacı ile yapılmıştır.

Bu amaçla DPÖ Tüketici Fiyatları Endeksi baz alınarak Sanayi Odası ve Prologue Consulting Ltd tarafından belirlenen bir ürün sepeti ortaya çıkarılmış, her ürünü temsil eden ve Kuzey'de ve Güney'de en sık kullanılan markaların içinde yer alacağı en az 3 marka ismini içeren fiyat listeleri oluşturulmuş ve Kuzey'de ve Güney'de Lefkoşa bölgesi kırsal ve kentsel tüketimin en yoğun olduğu birer süpermarkette alan çalışması gerçekleştirilmiştir.

Fiyat listelerinin belirlenmesi ve Kuzey'de yapılan alan çalışmasının günündeki Euro kuru baz alınarak (1€= 3,02) Güney'deki fiyatlar TL cinsine çevrilmiş ve ürün fiyatlarının (birim fiyat) kıyaslanabilirliği sağlanmıştır.

Kıyaslama sonrasında kodlanan sonuçlar SPSS programına girilmiş ve istatistiki bir model içerisinde değerlendirmesi yapılmıştır.

Mine Yücel

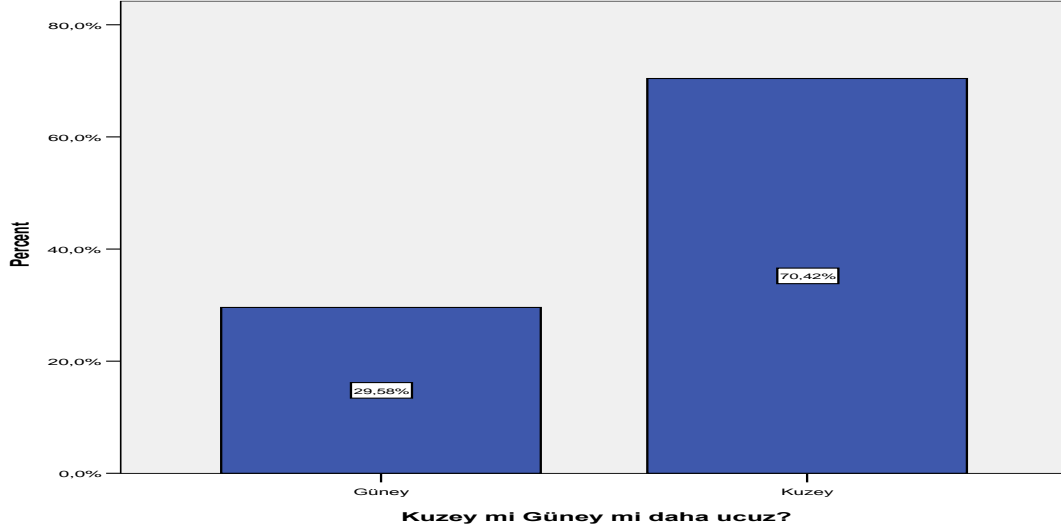
Direktör

Prologue Consulting Ltd

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Raporu

Genel Sonuçlar:

Kuzey'deki ürünlerin ağırlıklı olarak güneye kıyasla daha ucuz olduğu söylenebilir. Ürün sepeti içerisinde olan ürünlerin %70.42'sinin Kuzey'de daha ucuz olduğu belirlenmiştir.

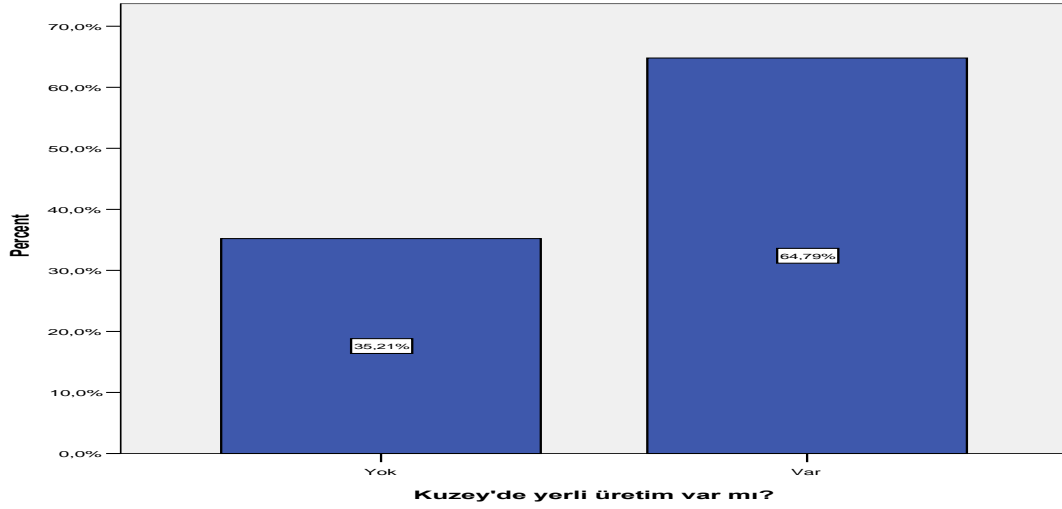
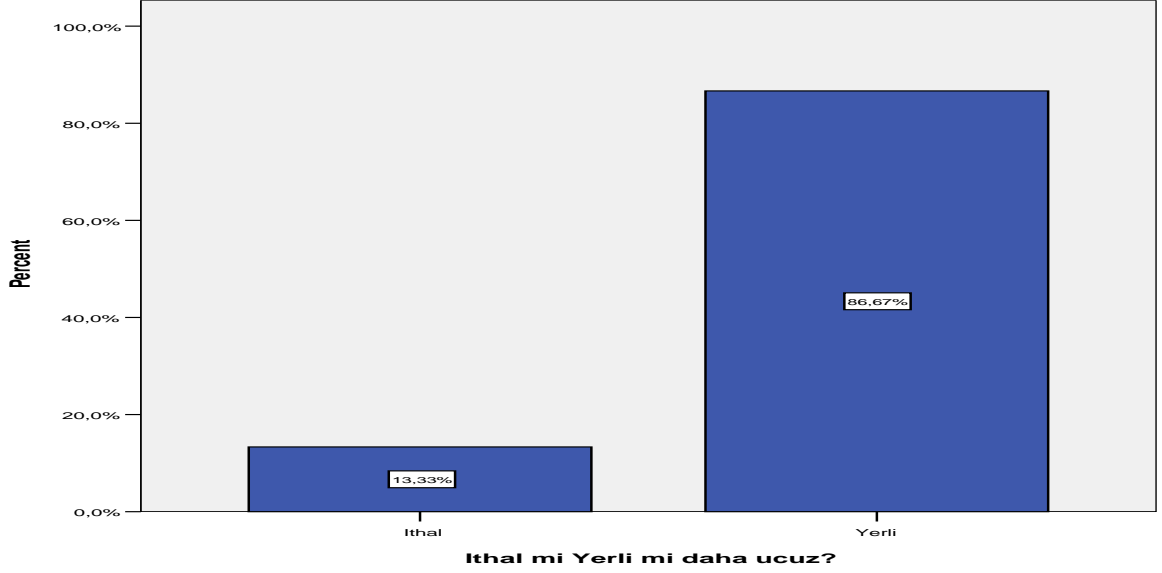
Burada özellikle son dönemlerde döviz kurlarında ciddi dalgalanmalar gözlemlendiğini ve bunun güneydeki ürünler yanında Kuzey'de bulunan ithal ürünlerin fiyatlarına da yansımış olduğu gözlemlenmiştir.

Yerli ürünlerin %87'ye yakınının ithal ürünlere kıyasla daha ucuz olduğu tespit edilmiştir. Geçmiş çalışmamızla kıyaslandığı zaman bu dönemde geçmiş çalışmamıza kıyasla yerli ürünlerin daha ağırlıklı olarak ithal ürünlere kıyasla daha ucuz olduğunu gözlemlenmiş bulunmaktayız.

Bu dönem tüketim sepetimiz içerisinde bulunan ürünlerin %64.79'unun yerli üretimi mevcut idi.

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Raporu

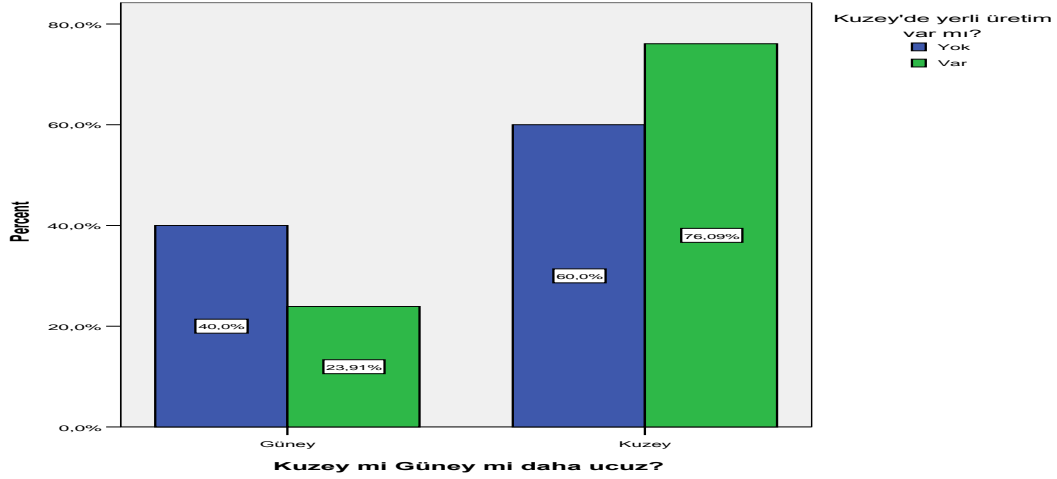
Yine aynı şekilde Kıbrıs'ın Kuzeyinde bulunan ve ithal ürün ve yerli ürün olarak iki farklı grupta incelenen ürünler kıyaslandığında ağırlıklı olarak yerli ürünlerin daha ucuz olduğu gözlemlenmiştir.

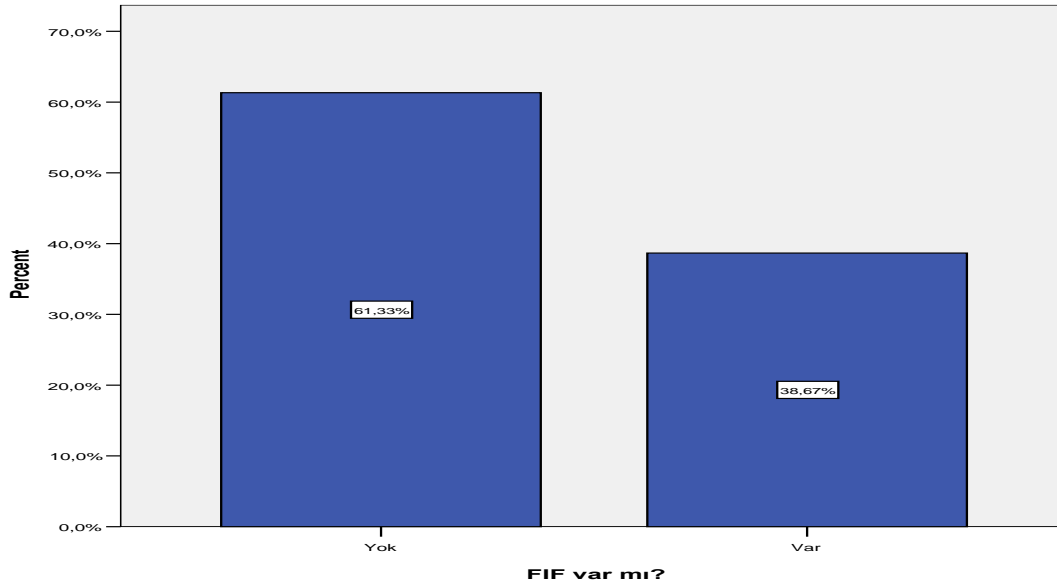
Kuzey'de yerli üretimi olan ürünlerin %76.09'u kuzeyde daha ucuzdur. Buna karşılık Kuzey'de yerli üretimi bulunmayan ürünlerin sadece %60'ı Kuzey'de daha ucuzdur. Bu da aslında Kuzey'de yerli üretimin bulunmasının ürün fiyatlarının kontrol altında tutulması anlamında önemli bir etken olduğunu ortaya koyması açısından önemli bir bulgudur.

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Raporu

Özellikle döviz seviyelerinde artış yaşanmakta olan bu dönemde ithal ürünlerin fiyatlarının da Güney'de satılmakta olan ürünlerin fiyatlarının da artış göstermekte olduğu düşünülürse yerli üretimin önemi bir kez daha anlaşılacaktır.

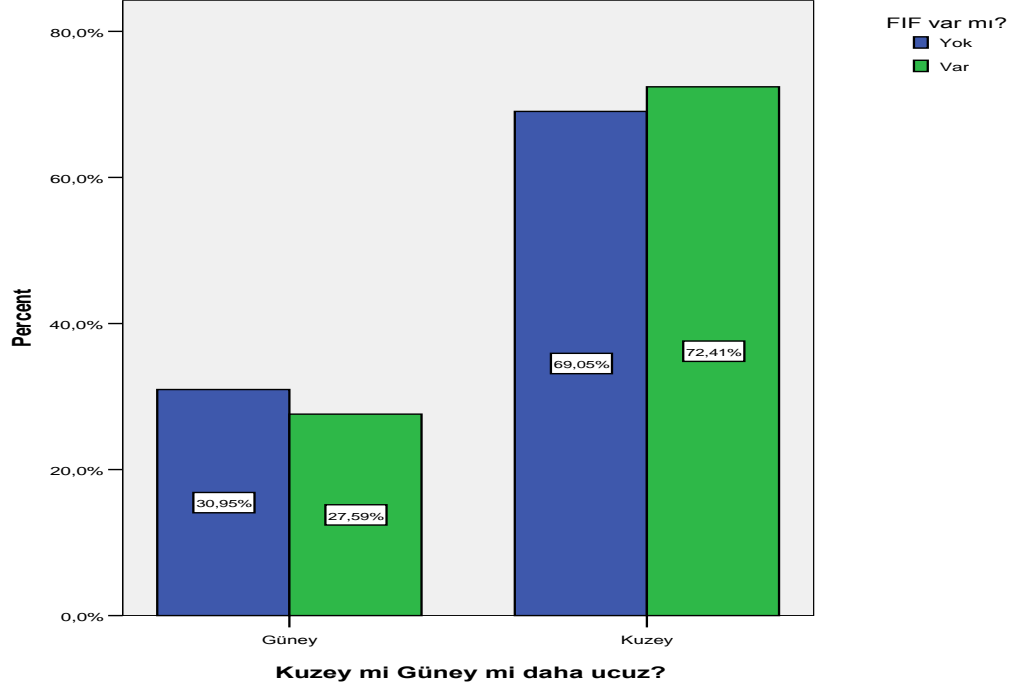

Ürün sepeti içerisinde bulunan ürünlerde FİF olan ve olmayan ürün dağılımı ise aşağıdaki gibidir.

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Raporu

Bu çalışmada da, 2013 çalışması ile benzer bir sonuç olarak ürün üzerinde FİF olup olmamasının Kuzey ve Güney'deki ucuzluk üzerinde ciddi anlamda bir etki yapmadığı ortaya çıkmıştır.

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Raporu

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Tabloları

ÜRÜNLER	MARKALAR	GRAM	KUZEY	GÜNEY	FARK	YÜZDE
01)PİRİNÇ BALDO(LONG GRAIN)	GRUP ORTALAMA	1000G	7,83	7,81	-0,02	-0,26%
01)PİRİNÇ BALDO(LONG GRAIN)	UNCLE BENS	1000G	10,75	11,96	1,21	11,24%
02)UN(BUGDAY)	GRUP ORTALAMA	1KG	4,06	4,59	0,53	13,05%
03)BIBERON MAMASI(KUTU)	HIPP TENEKE (1,2,3)	350G	26,40	24,25	-2,15	-8,87%
03)BIBERON MAMASI(KUTU)	MILUPA APTAMIL KUTU (1)(400G	26,75	25,16	-1,59	-6,33%
04)PILAVLIK BULGUR	GRUP ORTALAMA	1000G	4,45	9,15	4,70	105,62%
06)BİSKÜVİ(TEKLİ NORMAL)	MCVITIES DIGESTIVE KUTUDA	400G	6,90	7,33	0,43	6,17%
06)BİSKÜVİ(TEKLİ NORMAL)	MCVITIES DIGESTIVE KUTUDA	200G	3,48	5,15	1,67	47,89%
06)BİSKÜVİ(TEKLİ NORMAL)	PETIBOR GRUP ORTALAMA	200G	1,59	2,61	1,02	64,15%
07)MAKARNA ÇUBUK/SPAGETTI	BARILLA SPAGETTI	500G	2,45	3,57	1,12	45,80%
07)MAKARNA ÇUBUK/SPAGETTI	GRUP ORTALAMA	500G	1,65	2,86	1,21	73,33%
08)MISIR GEVRĞİ	KELLOGS-CORN FLAKES SADE	375G	9,99	7,39	-2,60	-35,24%
09)KUZU/DANA ETİ BUT VE KOL(KIYMA	1KG	27,9	18,13	-9,77	-53,86%
09)KUZU/DANA ETİ BUT VE KOL(KUZU BUT VE KOL KILO FİYAT	1KG	33,90	23,89	-10,01	-41,93%
09)KUZU/DANA ETİ BUT VE KOL(DANA BUT	1KG	32,9	30,88	-2,02	-6,55%
10)TAVUK BÜTÜN	GRUP ORTALAMA	1KG	10,34	9,96	-0,38	-3,82%
11)BOLIBEEF(NORMAL DANA)	ZWAN	340G	7,95	8,39	0,44	5,48%
11)BOLIBEEF(NORMAL DANA)	ROBERTS	200G	5,40	5,81	0,41	7,64%
11)BOLIBEEF(NORMAL DANA)	ZWAN	200G	5,45	6,08	0,63	11,65%
12)SÜT(UZUN ÖMÜRLÜ)	TAM YAGLI SÜT (GRUP ORTA	1L	2,79	3,66	0,87	31,18%
13)YOĞURT(İNEK)-YERLİ	GRUP ORTALAMA	1000G	6,26	11,15	4,89	78,12%
14)BEYAZ PEYNİR	GRUP ORTALAMA	400G	9,81	12,50	2,69	27,42%
14)BEYAZ PEYNİR	GRUP ORTALAMA	250G	5,75	11,93	6,18	107,48%
14)BEYAZ PEYNİR	GRUP ORTALAMA	1000G	17,45	38,70	21,25	121,78%
15)TAZE KAŞAR (KİLO FİYATI)	CATEDRAL CITY MILD CHEDDA	200G	10,5	12,26	1,76	16,77%
15)TAZE KAŞAR (KİLO FİYATI)	KERRYGOLD MATURE (GRI PA	200G	7,95	9,81	1,86	23,38%
15)TAZE KAŞAR (KİLO FİYATI)	KERRYGOLD CHEDDAR NORM	200G	6,95	9,05	2,10	30,24%
15)TAZE KAŞAR (KİLO FİYATI)	CATEDRAL CITY MATURE CHE	200G	8,99	13,77	4,78	53,22%
16)EDAM(PAKET)	GRUP ORTALAMA	500G	17,90	18,01	0,11	0,63%
16)EDAM(PAKET)	FRICO EDAM	470G	14,9	19,10	4,20	28,20%
17)GOUDA	FRICO GOUDA	470G	14,90	19,10	4,20	28,20%
17)GOUDA	FRICO GOUDA	270G	8,97	12,44	3,47	38,71%
18)HELLIM(İNEK)-YERLİ	GRUP ORTALAMA	1KG	18,97	43,06	24,09	126,99%
19)YUMURTA(DÜZİNE)(6'LI)-YER	GRUP ORTALAMA	6LI	3,65	6,44	2,79	76,44%
20)TEREYAGI	KERRYGOLD KAGIT	250G	8,8	8,23	-0,57	-6,87%
20)TEREYAGI	KERRYGOLD PLASTIK KASE	250G	9,75	9,64	-0,11	-1,14%
20)TEREYAGI	LURPAK(KAGIT)	250G	9,88	10,75	0,87	8,77%
20)TEREYAGI	LURPAK(KASE)	250G	9,88	11,35	1,47	14,90%
20)TEREYAGI	REMIA MARGARINE KASE	500G	4,85	7,54	2,69	55,42%
22)AYÇİÇEK	GRUP ORTALAMA	1L	5,48	6,70	1,22	22,26%
23)PORTAKAL(WASHINGTON)(K	PORTAKAL(WASHINGTON)(K	1KG	2,45	6,93	4,48	182,96%
24)UZUM	BEYAZ/SIYAH UZUM	1KG	14,50	14,99	0,49	3,35%
25)NAR	25)NAR	1KG	3,65	20,13	16,48	451,55%
26.2)ELMA KIRMIZI	ELMA KIRMIZI	1KG	3,95	3,60	-0,35	-9,65%
27)LİMON SARI	LİMON	1KG	2,45	2,42	-0,03	-1,16%
28)MUZ(CHIQUITA)	MUZ	1KG	3,35	4,21	0,86	25,61%
29.1)KURU ERİK	GRUP ORTALAMA	250G	10,04	10,44	0,40	3,98%
29.2)KURU UZUM	GRUP ORTALAMA	250G	4,78	4,81	0,03	0,63%
36)PATATES (ESKİ)(KG)	PATATES	1KG	1,70	1,79	0,09	5,07%
36.1)DONMUS PATATES	GRUP ORTALAMA	1KG	9,40	10,85	1,45	15,43%
37)DONDURULMUŞ BEZELYE(KG)	GRUP ORTALAMA	450G	4,37	5,13	0,76	17,39%
38.1)KURU FASÜLYE PAKETTE	GRUP ORTALAMA	1 KG	7,99	13,14	5,15	64,46%
39)SALÇA DOMATES(TENEKE KU	GRUP ORTALAMA(*350G,425	425G	5,10	5,03	-0,07	-1,49%
39)SALÇA DOMATES(TENEKE KU	GRUP ORTALAMA	850G	7,07	8,42	1,35	19,04%

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Raporu

ÜRÜNLER	MARKALAR	GRAM	KUZEY	GÜNEY	FARK	YÜZDE
42)BAL SÜZME	GRUP ORTALAMA	450G	11,19	12,26	1,07	9,57%
44)TAHİN HELVA	GRUP ORTALAMA	400G	8,83	10,70	1,87	21,18%
45)DONDURMA(KAPLAR)	GRUP ORTALAMA	1L	4,48	8,14	3,66	81,77%
45)DONDURMA(KAPLAR)	CARTEDOR	450g	10,09	18,92	8,83	87,52%
46)ET SU/TAVUK SU(KG)	MAGGI YABANCI 6LI*	6LI(69 G/66	2,90	2,57	-0,33	-12,70%
46)ET SU/TAVUK SU(KG)	MAGGI ET/TAVUK (TÜRKİYE)	12Lİ(120G/	3,55	3,84	0,29	8,17%
46)ET SU/TAVUK SU(KG)	KNOR ET/TAVUK BULYON (TÜRKİYE)	12Lİ(120)	2,99	3,97	0,98	32,63%
46)ET SU/TAVUK SU(KG)	KNOR ET/TAVUK BULYON (TÜRKİYE)	6LI(60G)	1,99	2,91	0,92	46,04%
47)KETCAP	HEINZ	450G	6,80	6,30	-0,50	-7,99%
47)KETCAP	GRUP ORTALAMA	500G	3,90	8,73	4,83	123,85%
48)MAYONEZ	GRUP ORTALAMA	430G	6,92	8,93	2,01	29,05%
48)MAYONEZ	GRUP ORTALAMA	500G	7,40	10,25	2,85	38,51%
49)KAHVE	GRUP ORTALAMA	100G	3,31	3,42	0,11	3,35%
50)HAZIR KAHVE(NESCAFE)	NESCAFE-GOLD-CAM	100G	32,25	12,96	-19,29	-148,90%
50)HAZIR KAHVE(NESCAFE)	NESCAFE CLASSIC CAM	100G	19,50	10,14	-9,36	-92,28%
50)HAZIR KAHVE(NESCAFE)	JACOBS MONARCH CAM	100G	17,90	13,99	-3,91	-27,98%
51)SU	GRUP ORTALAMA	1.5LT	1,16	2,57	1,41	121,55%
52)MADEN SUYU	PERRIER	200ML	2,99	2,12	-0,87	-41,10%
52)MADEN SUYU	PERRIER	330ML	3,55	3,03	-0,52	-17,27%
52)MADEN SUYU	PERRIER	750ML	4,80	4,51	-0,29	-6,41%
52)MADEN SUYU	PERRIER	200ML(6LI)	9,60	15,41	5,81	60,51%
53)KOLA(TENEKE KUTU)	PEPSI	330ML	1,99	1,82	-0,17	-9,56%
53)KOLA(TENEKE KUTU)	7UP	330ML	1,99	1,82	-0,17	-9,56%
53)KOLA(TENEKE KUTU)	COCA-COLA	330ML	1,95	1,82	-0,13	-7,36%
54)KOLA(PET SİSE)	COCA-COLA	1L	2,65	3,18	0,53	19,95%
54)KOLA(PET SİSE)	PEPSI	1L	2,75	3,97	1,22	44,21%
55)MEYVE SUYU KARTON KUTU	GRUP ORTALAMA	1L	3,38	3,75	0,37	10,95%
56)WHISKEY(ITHAL)	BALENTINES	100CL	45,99	49,95	3,96	8,61%
56)WHISKEY(ITHAL)	WHITE HORSE	100CL	41	45,71	4,71	11,49%
56)WHISKEY(ITHAL)	CHIVAS-12 YEARS	100CL	99,75	111,67	11,92	11,95%
56)WHISKEY(ITHAL)	JACK DANIELS	100CL	64,5	75,38	10,88	16,87%
56)WHISKEY(ITHAL)	RED LABEL	100CL	48	56,37	8,37	17,43%
61)ÇAMAŞIR DETERJANI SIVI	ARIEL	2145 L	22,65	27,95	5,30	23,40%
61)ÇAMAŞIR DETERJANI SIVI	PERVOL SIYAH	3L	17,9	34,90	17,00	95,00%
62)ÇAMAŞIR SUYU	DOMESTOS	750ML	4,85	6,60	1,75	36,07%
63)ÇAMAŞIR YUMUŞATICISI	GRUP ORTALAMA	2L	8,53	13,81	5,28	61,90%
65)BULAŞIK DETERJANI SIVI	GRUP ORTALAMA	750ML	4,64	4,82	0,18	3,88%
65)BULAŞIK DETERJANI SIVI	PRIL	500ML	3,33	3,78	0,45	13,64%
65)BULAŞIK DETERJANI SIVI	PRIL	600ML	3,72	5,45	1,73	46,48%
66)SIVI DETERJAN/YÜZEY TEMİZLEYİCİ	CIF YUZEY T.	1L	7,25	9,05	1,80	24,85%
66)SIVI DETERJAN/YÜZEY TEMİZLEYİCİ	DETTOL	1L	8,95	11,38	2,43	27,18%
66)SIVI DETERJAN/YÜZEY TEMİZLEYİCİ	AJAX FABULOSO	1L	4,39	7,57	3,18	72,40%
66B)SIVI SABUN(POMPALI)	DOVE	250ML	6,9	8,66	1,76	25,48%
66B)SIVI SABUN(POMPALI)	PALMOLIVE	300ML	5,3	7,60	2,30	43,37%
66C)NORMAL SABUN	DOVE	100G	3,25	2,09	-1,16	-55,50%
66D)ŞAMPUAN(KREMSİZ)	PANTENE	400ML	10,05	12,90	2,85	28,32%
66D)ŞAMPUAN(KREMSİZ)	DOVE	400ML	9,50	15,81	6,31	66,42%
67)MOP	VLEDA MAVİ	1 ADET	16,30	11,78	-4,52	-38,41%
67)MOP	SCOTCH BRIDE (BEYAZ MOR)	1 ADET	11,50	12,87	1,37	11,88%
68)SÜPÜRGE	GRUP ORTALAMA	1 ADET	4,83	5,66	0,83	17,18%
69)KAGIT HAVLU	GRUP ORTALAMA	2Lİ	3,64	9,94	6,30	173,08%
70)KAGIT PECETE	GRUP ORTALAMA	50 ADET	3,60	3,78	0,18	5,11%
70)KAGIT PECETE	GRUP ORTALAMA	100 ADET	2,35	3,68	1,33	56,60%

Kuzey Kıbrıs- Güney Kıbrıs Fiyat Araştırması Raporu

ÜRÜNLER	MARKALAR	GRAM	KUZEY	GÜNEY	FARK	YÜZDE
71)TRAŞ KÖPÜĞÜ(TÜP-200 FIS)	GILLETTE-NORMAL CILT-SPUM	200ML	8,25	7,20	-1,05	-14,50%
71)TRAŞ KÖPÜĞÜ(TÜP-200 FIS)	NIVEA	200ML	8,75	10,35	1,60	18,32%
72)DIŞ MACUNU(ORTA BOY)	GRUP ORTALAMA	75ML	16,45	8,05	-8,40	-104,35%
72)DIŞ MACUNU(ORTA BOY)	SMOKERS YESİL MAVİ	75ML	15,05	9,66	-5,39	-55,84%
72)DIŞ MACUNU(ORTA BOY)	GRUP ORTALAMA	100ML	15,88	12,30	-3,58	-29,11%
74)DEODORANT(FIS FIS)	REXONA WOMEN	150ML	10,99	11,90	0,91	8,26%
74)DEODORANT(FIS FIS)	AXE MEN	150ML	11,45	12,71	1,26	11,05%
74)DEODORANT(FIS FIS)	DOVE ORIGINAL WOMEN	150ML	11,24	13,56	2,32	20,66%
74)DEODORANT(FIS FIS)	NIVEA MEN	150ML	7,25	12,62	5,37	74,12%
74)DEODORANT(FIS FIS)	NIVEA WOMEN	150ML	7,24	12,62	5,38	74,36%
76)TUVALET KAĞIDI	GRUP ORTALAMA	12LI	14,80	16,35	1,55	10,47%
77)ISLAK HAVLU(COCUK -BABY V	JOHNSONS BABY GENTLE CLE	56 ADET	5,50	9,87	4,37	79,44%
77)ISLAK HAVLU(COCUK -BABY V	GRUP ORTALAMA	70-72 ADET	3,25	7,95	4,70	144,62%
77)ISLAK HAVLU(COCUK POPOSU	PAMPERS	64 ADET/56	5,99	10,44	4,45	74,36%
78)ISLAK CEP MENDİLİ	GRUP ORTALAMA	15Lİ	1,07	4,64	3,57	333,64%
79)BEBEK BEZİ	PRIMA/PAMPERS (4+ MAXI)	34-39 ADET	44,90	46,47	1,57	3,49%
79)BEBEK BEZİ	GRUP ORTALAMA(4+ MAXI)	34-40 ADET	26,93	42,20	15,27	56,70%

Tespitler ve Hükümete Öneriler

- Ürünlerin %70,42'sinde kuzey, güneyden daha ucuzdur.
- Ürün gruplarının ortalamasının alındığı ve aynı ithal marka ürünlerin bulunabildiği ürünlerde kuzey, güneyden yaklaşık %15 daha ucuzdur. Yani aynı ürünleri kuzeyde almak için yaklaşık 1437 TL ödenirken, güneyde 1657 TL ödenmektedir.
- Ürün gruplarının ortalamasının alındığı ve aynı ithal marka ürünlerin bulunabildiği liste dikkate alındığında, kuzeyde üretimi olan ürünlerde, ithal muadillerini dikkate aldığımızda, kuzeyin güneyden parasal bazda %28 oranında daha ucuz olduğu görülmektedir. Buna karşılık KKTC'de üretimi olmayan ürünler listesinde kuzey güneyden sadece %5,6 oranında daha ucuzdur. Bir başka ifadeyle YERLİ ÜRETİMİ OLAN ÜRÜNLERDE aynı ithal ürün Güney'de 100 TL'ye satılırken Kuzey'de 72 TL'ye satılmakta ANCAK YERLİ ÜRETİMİ OLMAYAN ÜRÜNLERDE aynı ithal ürün Güney'de 100 TL'ye satılırken Kuzey'de 94 TL'ye satılmaktadır.
- ***Bu araştırma sonucunda kuzeydeki yerli üretim, ithal muadillerinin fiyatlarını kontrol altına aldığı, adeta bir emniyet kemeri gibi tüketiciyi koruma görevi üstlendiği ortaya çıkmıştır. BU DA ÜLKEMİZDE YERLİ ÜRETİMİ GELİŞTİRMEK, KORUMAK ve TEŞVİK ETMEK gerekliliğini ORTAYA KOYMAKTADIR.***
- Kuzeyde üretimi olan ürünlerin çok büyük kısmının, güneyden daha ucuz olduğu tespit edilmiştir. Buna karşılık kuzeyde yerel üretimi olmayan ürünlerde, güneyin birçok kalemde daha fazla ucuz olma eğilimi bulunduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre yerli üretimi koruyan ***Fiyat İstikrar Fonu'nun pahalılık yaratarak, alışverişi güneye kaydıracağı iddiası bilimsel olarak çürütülmüştür.***
- ***Yerli üretimi korumak amacıyla uygulanan Fiyat İstikrar Fonu kapsamındaki hemen hemen tüm ürünler kuzeyde, güneyden çok daha ucuzdur.***
- Kuzeyde fiyatların daha uygun olması olası bir çözümde kuzeyin daha fazla tercih edilmesine sebebiyet vermesi fırsatını sağlamaktadır. Ancak bu konuda gerekli altyapı hazırlıklarının yanı sıra İngilizce veya Rumca ambalaj çalışmalarının yapılması gerekecektir.
- Kuzeyin her zaman daha fazla ucuz olması, yerli üretimin devam ettirilmesine ve geliştirilmesine bağlı olacaktır.
- Yerli üretimi olmayan bazı ürün gruplarında kuzeyin güneye oranla rekabet edebilirliğinin düşük olduğu görülmektedir. Bu kapsamda bu ürünleri ithal eden işletmelerin kar marjlarını gözden geçirmeleri veya mümkünse bu ürünleri başka tedarikçilerden ithal etmeleri gerekecektir.
- Uygulanan yanlış devlet politikaları sonucunda birçok sanayi alt sektöründe üretimin durması tüketiciye pahalılık olarak yansıdığı düşünülmektedir. Bu yanlışlıkların ivedilikle ortadan kaldırılması hedeflenmeli ve sektörel çalışmalar yapılarak ülke sanayisi güçlendirilmek üzere politikalar geliştirilmelidir.
- Tüketicinin daha uygun fiyatta ürün alabilmesini sağlayan ve yerli üretimi korumak maksadıyla ***Fiyat İstikrar Fonu oranlarında düzenlemelerin yapılması ve gerçek anlamda yerli üretimi koruyacak şekilde geliştirilmesi gerekmektedir.***
- ***Bu kapsamda yerli üretimi olan ithal ürünlerin tümünün Fiyat İstikrar Fonu oranlarının en az %10 oranında artış yapılması gerekmektedir.***

t : +90 392 225 81 31 f : +90 392 225 81 30

e: info@kibso.org w: www.kibso.org

 sanayiodasi sanayiodasi

Kıbrıs Türk Sanayi Odası

Organize San. Bölgesi, 2. Cadde, No.19 Lefkoşa, KKTC